

บันทึกข้อความ

รทก. (นางสมพร ทองหัว)
รับที่ 1148
วันที่ ๒๓ พ.ค. ๒๕๖๒
เวลา

ส่วนราชการ สำนักกฎหมาย กลุ่มกฎหมายและระเบียบ โทร. ๑๒๒๕

ที่ กษ ๑๒๐๔.๑/ ๑๒๘๕ วันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ.

เรียน เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ด้วยสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้มีหนังสือ ที่ กษ ๐๒๐๑.๐๖/ ว ๓๔๖๐ ลงวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๖๒ ถึงสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ ร่างพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. กรณี สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี (สลค.) ได้มีการประชุมสมานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๗/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ เมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว และมีมติเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย ทั้งนี้ สลค. จะนำร่างพระราชบัญญัตินี้ขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายเพื่อประกาศใช้บังคับเป็นกฎหมายต่อไป รายละเอียดตามที่แนบมาพร้อมนี้

สำนักกฎหมายได้สรุปร่างพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์จัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ ส.ป.ก. ที่จะต้องเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการดำเนินการเมื่อ พ.ร.บ. ฉบับนี้ มีผลบังคับใช้ ซึ่งมีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. กำหนดให้ “การจัดทำร่างกฎหมาย” หมายความว่า การจัดทำและพิจารณาร่างกฎหมาย เพื่อให้มีกฎหมายขึ้นใหม่ ยกเลิก ปรับปรุง หรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย และ “การประเมินผลสัมฤทธิ์” หมายความว่า การประเมินผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นจากการบังคับใช้กฎหมายและกฎว่าได้ผลตรงตามวัตถุประสงค์ของการตรากฎหมายนั้นมากน้อยเพียงใด คำนวณค่ากับภาระที่เกิดขึ้นแก่รัฐและประชาชนหรือไม่ หรือมีผลกระทบอื่นอันก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่ประชาชนหรือไม่ เพียงใด

๒. กำหนดให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีกฎหมายเพียงพอเท่าที่จำเป็น และยกเลิก หรือปรับปรุงกฎหมายที่หมดความจำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพ โดยไม่ชักช้าเพื่อไม่ให้เป็นการกระทบประชาชน และจะต้องดำเนินการให้ประชาชนเข้าถึงตัวบทกฎหมายต่าง ๆ ได้โดยสะดวกและสามารถเข้าใจกฎหมายได้ง่ายเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายได้ถูกต้อง

ทั้งนี้ การจัดทำร่างกฎหมายหน่วยงานของรัฐพึงใช้ระบบอนุญาตและระบบคณะกรรมการเฉพาะกรณีจำเป็น และกำหนดหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่รัฐและระยะเวลาในการดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ให้ชัดเจน รวมทั้งกำหนดโทษทางอาญาเฉพาะความผิดที่ร้ายแรง (ตามมาตรา ๕)

๓. กำหนดให้หน่วยงานของรัฐตรวจสอบและพิจารณาจัดทำร่างกฎหมายให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ตาม พ.ร.บ. ฉบับนี้ เช่น จะต้องสอดคล้องและไม่ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญ หรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ จะต้องสอดคล้องและไม่ขัดหรือแย้งกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ

/จะต้องสอดคล้อง....

จะต้องสอดคล้องกับหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่หมดความจำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพเพื่อไม่ให้เป็นการก่อกวนประชาชน

๔. กำหนดให้สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) รับผิดชอบในการจัดให้มีบำรุงรักษา และพัฒนาระบบกลางตามที่สำนักงานร้องขอ เพื่อใช้ในการดำเนินกิจการ เช่น รับฟังความคิดเห็น ประกอบการจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ เป็นช่องทางในการรับข้อร้องเรียนหรือข้อเสนอแนะจากองค์กรที่เกี่ยวข้องหรือประชาชนว่าสมควรยกเลิก ปรับปรุง หรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายใด ทั้งนี้ การจัดให้มีระบบกลางข้างต้น อย่างน้อยต้องดำเนินการให้ผู้ที่เกี่ยวข้องหรือประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงข้อมูลและแสดงความคิดเห็นได้อย่างสะดวก แต่ต้องไม่มีลักษณะเป็นการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่จำเป็น โดยให้สำนักงานรับผิดชอบในการบริหารจัดการระบบกลางดังกล่าว (ตามมาตรา ๑๑)

๕. กำหนดให้หน่วยงานของรัฐรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบกลางและจะใช้วิธีการอย่างหนึ่งหรือหลายวิธี ดังต่อไปนี้ด้วยก็ได้ เช่น การรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงานของรัฐนั้น การจัดประชุมรับฟังความคิดเห็น การสัมภาษณ์ หรือการเชิญให้เข้าร่วมชี้แจงหรือแสดงความคิดเห็น การสำรวจความคิดเห็น เป็นต้น (ตามมาตรา ๑๓)

๖. กำหนดให้หน่วยงานของรัฐ นำหลักการ/ประเด็นสำคัญของร่างกฎหมาย ไปรับฟังความคิดเห็น พร้อมทั้งประกาศวิธีการรับฟังและระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดในการรับฟังความคิดเห็น รวมทั้งข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็น เช่น สภาพปัญหา สาเหตุของปัญหา และความจำเป็นที่ต้องตรากฎหมายขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาหรือทำภารกิจในเรื่องนั้น รวมทั้งความมุ่งหมายและผลสัมฤทธิ์ที่พึงประสงค์ บุคคลซึ่งได้รับหรืออาจได้รับผลกระทบ เป็นต้น ทั้งนี้หากหน่วยงานของรัฐทราบที่อยู่หรือที่ติดต่อของผู้ที่เกี่ยวข้อง ให้แจ้งผู้ที่เกี่ยวข้องทราบถึงการดำเนินการตามข้างต้น ผ่านระบบกลางหรือแจ้งให้ทราบโดยตรงก็ได้ (ตามมาตรา ๑๔)

๗. กำหนดให้สำนักงานรับจดแจ้งผู้เกี่ยวข้องผ่านระบบกลาง เพื่อประโยชน์ในการรับฟังความคิดเห็น โดยให้หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบในการปฏิบัติหรือบังคับการตามกฎหมายใดหรือหน่วยงานของรัฐที่จะเสนอร่างกฎหมาย รวบรวมรายชื่อผู้เกี่ยวข้องก่อกวนกฎหมายนั้นพร้อมด้วยที่อยู่ติดต่อได้ทางอิเล็กทรอนิกส์ และแจ้งให้สำนักงานทราบ ทั้งนี้ การรับจดแจ้งและการแจ้ง ให้เป็นไปตามแนวทางที่คณะกรรมการพัฒนากฎหมายกำหนด (ตามมาตรา ๑๕)

๘. กำหนดให้หน่วยงานของรัฐนำผลการรับฟังความคิดเห็นไปประกอบวิเคราะห์ผลกระทบการจัดทำร่างกฎหมาย และสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น โดยต้องระบุประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น และสรุปความเห็นในแต่ละประเด็นของฝ่ายต่าง ๆ ให้ครบถ้วน โดยในการวิเคราะห์ผลกระทบ จะต้องกระทำอย่างรอบด้านและเป็นระบบ เพื่อนำมาประกอบการพิจารณาและจัดทำเป็นรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบ ทั้งนี้ ให้หน่วยงานของรัฐเปิดเผยสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น และรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบ ผ่านระบบกลาง และจะใช้วิธีอื่นใดด้วยก็ได้

ในกรณีที่ทำร่างกฎหมายเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงหรือความปลอดภัยของประเทศ ร่างกฎหมายที่มีได้ใช้บังคับเป็นการทั่วไปกับประชาชน ร่างกฎหมายเกี่ยวกับความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือป้องกันภัยพิบัติสาธารณะ เป็นต้น หน่วยงานของรัฐจะไม่เปิดเผยสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นหรือรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบดังกล่าว หรือจะเปิดเผยตามที่เห็นสมควรก็ได้ (ตามมาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ และตามมาตรา ๑๙)

๙. กำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องตรวจสอบและพิจารณาจัดทำร่างกฎหมายให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ตามที่ พ.ร.บ. นี้กำหนด เช่น

- สอดคล้องและไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ โดยในกรณีที่เป็นการทำร่างพระราชบัญญัติหรือประมวลกฎหมายต้องสอดคล้องและไม่ขัดหรือแย้งต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญด้วย
- สอดคล้องและไม่ขัดหรือแย้งกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ
- ยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่หมดความจำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพเพื่อไม่ให้เป็นการละเมิดประชาชน
- ไม่ใช่ระบบอนุญาโต เว้นแต่มีเหตุจำเป็นเพื่อรักษาประโยชน์ของประเทศชาติหรือประชาชน หรือมีกรณีจำเป็นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้

- ไม่ใช่ระบบคณะกรรมการ เว้นแต่เพื่อกำหนดนโยบาย หรือกำกับ หรือกำหนดหลักเกณฑ์ หรือเพื่อการอื่นที่จำเป็น ทั้งนี้ต้องระบุให้ชัดเจนด้วยว่ามติของคณะกรรมการผูกพันหน่วยงานที่มีผู้แทนเป็นกรรมการโดยตำแหน่งด้วย

(ตามมาตรา ๒๑)

๑๐. ในกรณีที่ร่างกฎหมายกำหนดให้ออกกฎเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ จะต้องเป็นไปตาม พ.ร.บ. นี้ เช่น ไม่ขัดหรือแย้งต่อหลักการสำคัญที่รัฐธรรมนูญรับรอง สอดคล้องกับหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี สอดคล้องและปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง และจะต้องยึดหลักความเสมอภาคและต้องไม่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล ฯลฯ

๑๑. การเสนอร่างกฎหมายหรือหลักการของร่างกฎหมายต่อคณะรัฐมนตรีกำหนดให้หน่วยงานของรัฐเสนอเอกสารต่อสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ดังนี้

๑๑.๑ ร่างกฎหมายหรือหลักการและสาระสำคัญของร่างกฎหมายที่จะจัดทำขึ้น

๑๑.๒ สรุปผลการรับฟังความคิดเห็น

๑๑.๓ รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบ

๑๒. ในการตรวจพิจารณาร่างกฎหมายของคณะกรรมการกฤษฎีกาหรือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาให้นำเอกสารตามข้อ ๑๑ มาประกอบการพิจารณาด้วย โดยจะต้องดำเนินการ ดังนี้

- ให้ตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมาย หากเห็นว่าไม่มีความจำเป็นให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาส่งเรื่องพร้อมความเห็นหรือข้อเสนอแนะไปยังเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อขอให้

/ทบทวน....

ทบทวนหรือพิจารณาตามที่เห็นสมควรต่อไป และการตรวจพิจารณาร่างกฎหมายจะสอดคล้องตามหลักเกณฑ์
ตามมาตรา ๕ และที่กำหนดไว้ในหมวด ๓ ในการตรวจสอบเนื้อหาของร่างกฎหมาย (ตามมาตรา ๒๖)

- ในกรณีที่เห็นสมควรจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้องหรือ
การวิเคราะห์ผลกระทบเพิ่มเติม สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจะดำเนินการดังกล่าวเองหรือจะแจ้งให้
หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ดำเนินการก็ได้ (ตามมาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๖)

๑๓. ในการเสนอร่างต่อรัฐสภา ให้คณะรัฐมนตรีจัดส่งเอกสาร สรุปผลการรับฟังความคิดเห็น
รายการการวิเคราะห์ผลกระทบ เพื่อประกอบการพิจารณาของรัฐสภาและเปิดเผยเอกสารดังกล่าวไว้ในระบบกลางด้วย

๑๔. เพื่อให้การเข้าถึงบทบัญญัติของกฎหมายเป็นไปได้อย่างทั่วถึง ให้หน่วยงานของรัฐ
ที่รับผิดชอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ จัดให้มีและเผยแพร่ข้อมูลไว้ในระบบกลาง

ทั้งนี้ กฎหมายใดไม่มีหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบโดยตรง ให้เป็นหน้าที่ของสำนักงาน
คณะกรรมการกฤษฎีกาที่จะเป็นผู้จัดทำดังกล่าว โดยให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และรูปแบบ ที่สำนักงาน
พัฒนารัฐบาลดิจิทัล (มหาชน) และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีการ่วมกันกำหนด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

๒๓พ.ค.๖๒
(นางเยวานิจ เพ็ชรน้ำเขียว)
ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย

จรพ

๒๓ พ.ค. ๖๒
(นางลอมพร ทองทั่ว)
รองเลขาธิการปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ธีธรร พอ.กกร.
- 1๖๖๔๔ ใน รกม
- ๓๔๖ ๑๒ รกม

๒๔พ.ค.๖๒